

แนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2
GUIDELINES TO ENHANCE THE INSTRUCTIONAL LEADERSHIP OF
SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER NONTHABURI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

มินรญา ทองรูปพรรณ¹, สุกัญญา สุदारารัตน์²
Minraya Tongruppapan¹, Sukanya Sudararat²
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์¹⁻²
Master of Education Program in Educational Administration
Rajapruk University¹⁻²
E-mail: Minraya2535@gmail.com¹

ได้รับบทความ: 23 กันยายน 2566; แก้ไขบทความ: 8 มิถุนายน 2567; ตอรับตีพิมพ์: 11 มิถุนายน 2567;

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน 3) ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน และ ครู จำนวน 317 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ .67-1.00 และความเที่ยงเท่ากับ .97 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ t-test independent และการวิเคราะห์ค่าแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่แบบ LSD และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสังเกตและการปรับปรุงการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก ด้านการประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน และ ด้านการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน 2) ผลการวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานและขนาดโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) แนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ

ผู้บริหารสถานศึกษาควรประเมินผลครูอย่างเป็นระบบ ออกแบบและจัดทำหลักสูตรร่วมกับครู วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคร่วมกับครู คำนึงถึงบริบทและข้อจำกัดของสถานศึกษาและ กำหนดพันธกิจร่วมกับครู

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the instructional leadership of school administrators, 2) to compare the opinions of teachers classified by education level, work experience and school size, and 3) to study guidelines to enhance the instructional leadership. The sample consisted of 317 teachers, and 5 informants. The research instruments were a semi – structure interview form and a questionnaire with a validity (IOC values) = .67-1.00 and a reliability value of .97 The data were statistically analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, and LSD, and content analysis.

The results of the research were as follows: 1) the instructional leadership of school administrators, in overall and particular aspects, was at the highest level. The highest mean was the aspect of Observing and improving instruction, following by Promoting a positive learning environment, Assessing the instructional program, Managing the curriculum and instruction, and Defining the mission, 2) the opinions of teachers classified by education level, were not different, while the opinions of the differential working experience, and school size were different with a statistically significant at .01 level, and 3) guidelines to enhance the instructional leadership : the school administrators should evaluate teachers systematically, design and develop the school curriculum with teachers, analyze the current states and the school obstacles, realize the school context and the limitation, and define the missions with teachers.

Keywords: Instructional leadership, school administrators, Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศเพราะการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศเพิ่มสูงขึ้นได้จึงถือได้ว่าการศึกษานำไปสู่ความยั่งยืนในการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริงการจัดการศึกษาและการบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพมีความต่อเนื่องและมีความทั่วถึงเป็นแนวคิดหลักในการปฏิรูปการศึกษาและเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของประเทศไทย โดยเฉพาะการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนใน

วิชาที่สำคัญวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ (กระทรวงศึกษา, 2554 :10) อันพิจารณาได้จากผลทดสอบทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (O-NET: Ordinary National Education Test) และผลการสอบแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติซึ่งเป็นผลมาจากความสามารถทางวิชาการของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาบนพื้นฐานความเข้มแข็งทางวิชาการของสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบการจัดการศึกษาที่มีส่วนในการทำให้แนวคิดและยุทธศาสตร์ดังกล่าวประสบผลสำเร็จได้ด้วยดี (เพ็ญพักตร์ ภูศิลป์, 2557:1)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 ได้มีการประเมินผลคุณภาพการศึกษาหลากหลายรูปแบบ รวมทั้งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมความสำเร็จภายในและภายนอก (SWOT Analysis) โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกมีการติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นมา เนื่องจากครูต้องจัดการเรียนการสอนที่บ้านตามนโยบายรัฐบาล นักเรียนเกิดภาวะความรู้ดถอย (Learning Loss) ส่งผลให้การทดสอบ RT ป.1 , NT ป.3, O- NET ชั้น ป.6 , ม.3 ปีการศึกษา 2564 ชั้น ป.6 ทั้ง 4 สารการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยรวม 38.57 เมื่อเทียบกับปีการศึกษา 2563 ที่มีค่าเฉลี่ยรวม 40.74 ซึ่งสูงกว่าปีการศึกษา 2564 และสารการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เมื่อเทียบกับปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้น +6.73 โดย แต่ทั้ง 4 สารการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ ผลการทดสอบ NT ชั้น ป.3 ด้านภาษาไทย และด้านคณิตศาสตร์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 50.88 โดยทั้งสองด้านเมื่อเทียบกับปีการศึกษา 2563 มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าและเมื่อเทียบรายด้านด้านภาษาไทยมีค่าคะแนนเพิ่มขึ้น +7.72 และด้านคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น +10.43 แต่ทั้ง 2 ด้านยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

จากที่กล่าวมาข้างต้นงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการ ได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 53) การบริหารงานวิชาการถือเป็หัวใจของการบริหารสถานศึกษาจึงอยู่ท่งงานวิชาการ ประกอบด้วย งานค้ำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดสิ่งเสริมสร้างด้านวิชาการ รวมถึงงานด้านการวัดและประเมินผล ขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการ จะมีขั้นวางแผนงานด้านวิชาการ ขั้นจัดการและดำเนินการ และขั้นเสริมสร้างและติดตามผลด้านวิชาการ หลักการบริหารงานด้านวิชาการ คือ หลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สุขฤทัย จันทรทรรครด, 2558: 2)

ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการศึกษาเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ทำหน้าที่บริหารงานภายในสถานศึกษาและเป็นผู้ซึ่งมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครูผู้นำทางวิชาการจะต้องประกอบด้วยความเชี่ยวชาญและความสามารถพิเศษเป็นแกนนำในการทำงานอย่างเจาะลึกเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนและกล้าหาญในการทำงานโดยตรงกับครูเพื่อพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการ

เสริมสร้างและพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Weber (1996: 253-278) มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน 2) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน 3) ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก 4) ด้านการสังเกตและการปรับปรุงการเรียนการสอน และ 5) ด้านการประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 เพื่อนำข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการมาปรับประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรีเขต 2 จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรีเขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากร คือ ครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 แยกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 13 โรงเรียน จำนวน 164 คน ขนาดกลาง 37 โรงเรียน จำนวน 759 คน ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ 13 โรงเรียน จำนวน 811 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,734 คน (ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2, 2565: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 จำนวน 1,734 คน แล้วนำจำนวนประชากรเทียบกับตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ได้จำนวน 317 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรีเขต 2 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Type)

การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษา โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี งานวิจัย และแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ให้ครอบคลุมเนื้อหา และตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ นำมาปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหาโดย IOC (Index of Item Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งโดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า .67-1.00

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา โดยมีค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ทั้งฉบับ เท่ากับ .97

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงแล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

9. รวบรวมแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏถึงผู้บริหารโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยไปยังผู้บริหารโรงเรียน และได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามคืนได้ครบภายหลังประมาณ 1-2 เดือน

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์เรียบร้อยจากแบบสอบถามของผู้ตอบ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม จำนวน 317 ฉบับ

5. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลวิเคราะห์ โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation หรือ S.D.) ในการแปลความหมายของ ค่าเฉลี่ยของข้อมูลตามแนวของลิเคิร์ต (Likert)
3. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นขอครู ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยใช้ ค่าทดสอบค่าที (t-test) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวแปรต้นที่มี 2 กลุ่ม คือ ระดับการศึกษา และทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวแปรต้นมีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป คือ ระดับการศึกษาและ ขนาดโรงเรียน เมื่อพบความแตกต่างจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบ LSD (Least Significant Difference) และนำเสนอข้อมูลแบบตารางประกอบคำอธิบาย โดยกำหนดการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05
4. การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า	อันดับ
1.	ด้านการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน	4.71	.40	มากที่สุด	5
2.	ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน	4.75	.37	มากที่สุด	4
3.	ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก	4.77	.37	มากที่สุด	2
4.	ด้านการสังเกตและการปรับปรุงการเรียนการสอน	4.80	.38	มากที่สุด	1
5.	ด้านการประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ	4.77	.38	มากที่สุด	3
ภาพรวม		4.76	.35	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = .35) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสังเกตและการปรับปรุงการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = .38) รองลงมาคือ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก ด้านการประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน และด้านการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 ทั้งภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ระดับการศึกษา				t	p-value
		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.	ด้านการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน	4.72	.37	4.68	.44	.92	.36
2.	ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน	4.74	.36	4.79	.40	-1.16	.25
3.	ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก	4.75	.35	4.79	.40	-.87	.38
4.	ด้านการสังเกตและการปรับปรุงการเรียนการสอน	4.79	.35	4.80	.44	-.16	.87
5.	ด้านการประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ	4.78	.34	4.76	.44	.34	.74
ภาพรวม		4.76	.33	4.76	.40	-.18	.86

จากตารางที่ 2 พบว่า พบว่า ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ทั้งภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ด้าน ที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ประสบการณ์ในการทำงาน						F	p
		น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.	ด้านการกำหนดพันธกิจของ โรงเรียน	4.62	.40	4.68	.45	4.79	.32	4.96**	.01

2.	ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน	4.59	.42	4.73	.43	4.86	.23	13.63**	.00
3.	ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก	4.62	.40	4.73	.44	4.88	.20	13.54**	.00
4.	ด้านการสังเกตและการปรับปรุงการเรียนการสอน	4.65	.42	4.78	.46	4.89	.23	9.09**	.00
5.	ด้านการประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ	4.67	.41	4.72	.45	4.87	.22	8.83**	.00
ภาพรวม		4.63	.38	4.73	.42	4.86	.20	11.06**	.00

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ทั้งภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยภาพรวมครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.86$, S.D. = .20) รองลงมาคือ 5-10 ปี และน้อยกว่า 5 ปี ตามลำดับ และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ทั้งภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ด้านที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ขนาดโรงเรียน						F	p
		ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.	ด้านการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน	4.44	.53	4.68	.42	4.79	.31	11.48**	.00
2.	ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน	4.44	.46	4.71	.42	4.86	.25	19.05**	.00
3.	ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก	4.47	.50	4.70	.41	4.89	.21	22.92**	.00
4.	ด้านการสังเกตและการปรับปรุงการเรียนการสอน	4.48	.52	4.74	.45	4.91	.20	20.27**	.00
5	ด้านการประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ	4.48	.47	4.70	.44	4.90	.20	23.96**	.00

ภาพรวม	4.46	.47	4.71	.40	4.87	.20	22.43**	.00
--------	------	-----	------	-----	------	-----	---------	-----

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 2 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 2 ทั้งภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.87$, $S.D. = .20$) รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ตามลำดับและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 2 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการสัมภาษณ์

ด้านการสังเกตและการปรับปรุงการเรียนการสอน ผู้บริหารควรมีการเข้าสังเกตการสอนครูและการประเมินผลการสอนของครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องทั้งในรูปแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ สร้างความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและ จัดให้ครูผลัดเปลี่ยนนิเทศการสอนของเพื่อนครูด้วยกัน เพื่อถือโอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอนและส่งเสริมในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ควรบันทึกการนิเทศเพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนของครู และควรชี้ให้เห็นถึงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในการสอนของครู ประเมินครูจากสภาพจริงปรับเกณฑ์ให้เหมาะสม

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบและจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาเนื่องจากครูคือผู้ที่เห็นปัญหาและจุดที่ควรพัฒนาของนักเรียนมากที่สุด ผู้บริหารมีหน้าที่มอบหมายภาระงานในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยการกระจายอำนาจให้กลุ่มงานวิชาการดูแลเรื่องการจัดทำหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ วางแผนกำหนดบุคลากรครูในการจัดทำหลักสูตร จัดให้ครูในกลุ่มสาระมีการ PLC เพื่อทำความเข้าใจโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารเตรียมพร้อมสนับสนุนและเสริมสร้างในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด

ด้านการประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ ผู้บริหารร่วมกับครูวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหา เพื่อให้ทราบข้อมูลสารสนเทศในการนำมาพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและ ผู้เรียนตามสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามบริบทของโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการออกแบบ และเสนอความต้องการในการพัฒนานักเรียน มีการประชุมสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้คำปรึกษาครู รวบรวมความคิดเห็นของครูและปัญหาของครูที่พบเจอในห้องเรียนเพื่อนำมาสร้างกิจกรรมสนับสนุนโครงการด้านวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารควรมีบันทึกปัญหาอุปสรรคและความก้าวหน้าของกิจกรรมรวมไปถึงวัดประเมินผลโครงการของครูในทุกๆกิจกรรม

ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก ผู้บริหารควรมองบริบทของโรงเรียนในเรื่องของข้อจำกัดต่างๆ และพร้อมที่จะพัฒนาระบบการสื่อสารให้ครูสร้างกิจกรรมในห้องเรียนที่น่าสนใจ เพื่อให้ครูไม่รู้สึกว่าการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีที่น่าสนใจเป็นภาระที่เพิ่มขึ้น ผู้บริหารควรสนับสนุนจัดหา สื่อ อุปกรณ์ต่างๆที่จะช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และเพิ่มเติม

ความรู้ในเรื่องของเทคนิคการสอนใหม่ๆโดยเปิดโอกาสให้ครูได้รับการอบรมในการใช้สื่อ เทคโนโลยี รวมไปถึงการสร้างสื่อให้ความรู้ในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ทุกที่ทุกเวลาตามความสะดวก

ด้านการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน ผู้บริหารควรมองบริบทของโรงเรียนในเรื่องของโรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เปิดโอกาสให้ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามาเสนอความคิดเห็นในการวางแผนที่จะพัฒนาโรงเรียนมีการระดมสมองวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อให้ทราบถึงจุดเด่น จุดด้อย โอกาส อุปสรรค เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการหาแนวทางในการปรับปรุงและวางแผนการพัฒนาสถานศึกษา ในทุกๆด้านไม่ว่าจะเป็นเรื่องพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะด้านวิชาการซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสังเกตและการปรับปรุงการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก ด้านการประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน และด้านการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยจำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน พบว่า ครู ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. แนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรประเมินผลครูอย่างเป็นระบบ ออกแบบและจัดทำหลักสูตรร่วมกับครู วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคร่วมกับครู คำนึงถึงบริบทและข้อจำกัดของสถานศึกษาและกำหนดพันธกิจร่วมกับครู

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาในสังกัดให้ได้มาตรฐานระดับสากล ผู้บริหารเกิดความตื่นตัวที่จะพัฒนาตนเองให้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลในการบริหารงานทางการศึกษา โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลหลายๆ ฝ่ายมีการจัดฝึกการอบรมแก่บุคลากรทางการศึกษาเป็นประจำ มีการจัดการเรียนสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเสริมสร้างการแข่งขันทางวิชาการ เช่นเดียวกับ แนวคิดของ Kaiser (2000 : 19) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำ

ทางวิชาการว่า เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในวิธีสอนแบบต่างๆ สนับสนุนให้ครูใช้วัตกรรมการสอนเป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการ สนับสนุนและเสริมสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียน เสริมสร้างการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นิเทศและกำกับให้การเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ และ Hoy and Hoy (2003 : 42) ได้กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นผู้นำทางการศึกษาที่เสริมสร้างความสำเร็จของนักเรียนทุกคนโดยการสนับสนุนและรักษาวัฒนธรรมของโรงเรียนและโปรแกรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาให้เจริญเติบโตอย่างมีอาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัสรา ชูเสน (2558 : 11-15) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดโรงเรียน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ทุกระดับการศึกษาเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารทราบถึงจุดเด่น จุดด้อย โอกาส อุปสรรค เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการหาแนวทางในการปรับปรุงและวางแผนการพัฒนาสถานศึกษา ในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนโดยเฉพาะด้านวิชาการ ผู้บริหารสนับสนุนจัดหา สื่อ อุปกรณ์ต่างๆช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพิ่มเติมความรู้ในเรื่องของเทคนิคการสอนใหม่ๆโดยเปิดโอกาสให้ครูได้รับการอบรมในการใช้สื่อ เทคโนโลยี และประเมินครูจากสภาพจริงปรับเกณฑ์ให้เหมาะสม ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า10 ปี มองว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 เห็นความสำคัญของการพัฒนาครูให้มีคุณภาพเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการออกแบบ และเสนอความต้องการในการพัฒนานักเรียน มีการประชุมสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้คำปรึกษาครู พร้อมทั้งสนับสนุนครูให้พัฒนาตนเองเพื่อนำความรู้ที่ได้จากการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และครูที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งพบว่าภาพรวมและรายด้าน ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าขนาดเล็กทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ มีความพร้อมมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก เมื่อมีสภาพบริบทที่พร้อมและมีข้อจำกัดน้อย การที่จะพัฒนาระบบการสื่อสาร สนับสนุนจัดหา สื่อ อุปกรณ์ต่างๆที่จะช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนจึงทำได้ยาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริญญาพร เรื่องเจริญ (2560 : 11) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรภรณ์ จันทพล (2560 : 49-84) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอองค์กรักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่าการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอองค์กรักษ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ประเภทโรงเรียน ไม่แตกต่างกันยกเว้น ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.แนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรประเมินผลครูอย่างเป็นระบบ ออกแบบและจัดทำหลักสูตรร่วมกับครู วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคร่วมกับครู คำนึงถึงบริบทและข้อจำกัดของสถานศึกษาและกำหนดพันธกิจร่วมกับครู สอดคล้องกับแนวคิดของ Hallinger & Murphy (1985 : 221-224). ได้กล่าวว่า การสนับสนุนครูด้านการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์ ควบคุมการสอนในห้องเรียน โดยการเยี่ยมเยียนอย่างไม่เป็นทางการ การให้ผลย้อนกลับแก่ครูทั้งทางด้านการนิเทศและการประเมินผล เช่นเดียวกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551: 38) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างการพัฒนาและใช้หลักสูตรระดับสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นตัวจักรสำคัญในการกระตุ้นและชักนำให้บุคลากรในโรงเรียนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามต้องการ นอกจากนี้ Schuman (1987 : 29-31) ที่กล่าวว่า การประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ เป็นการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริงกับผลที่คาดว่าจะได้รับ ซึ่งเป็นการวัดความสำเร็จจากการดำเนินงาน โดยพิจารณาจุดมุ่งหมาย และเป็นการศึกษาพิจารณาเกี่ยวกับผลลัพธ์ซึ่งเกิดจากกิจกรรมบางประการที่มุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่นเดียวกับ กนิษฐ์ ศรีเคลือบ (2557 : 24) ที่กล่าวว่าบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก หมายถึง ลักษณะและคุณภาพของปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน ลักษณะที่เกิดขึ้นจะช่วยเสริมสร้างและสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และแนวคิดของ Weber (1996 : 253 - 278) ที่กล่าวว่า การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน เป็นกระบวนการความร่วมมือที่เข้มข้นและเป็นกระบวนการสะท้อนความคิดเห็นเพื่อสร้างพันธกิจที่ชัดเจนและชัดเจน พันธกิจของโรงเรียนจะเป็นสิ่งผูกมัดครู นักเรียนและผู้ปกครองให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่าในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาพิจารณานำเสนอข้อเสนอแนะได้ดังนี้ ด้านการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดซึ่งประเด็นผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งปันประสบการณ์การสอนซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปในรูปแบบเดียวกันมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดพันธกิจในการพัฒนาสถานศึกษา พร้อมส่งเสริมสนับสนุนครูในด้านการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลเทคโนโลยี

2. ควรวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กตสุตา กิ่งการจร. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4*. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา]. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กนิษฐ์ ศรีเคลือบ. (2557). *การพัฒนาโมเดลการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพการวิจัยเชิงการออกแบบและการวิเคราะห์เอ็มเอ็มเอสอีเอ็ม*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา]. คณะครุศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิต]. ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- พัชรภรณ์ จันทพล. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก*. [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพ็ญพักตร์ ภูศิลป์. (2557). *องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ*. [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- ภัสรา ชูเสน. (2558). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4*. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 8(1), 11-15.
- สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2553). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ใหม่*. กรุงเทพฯ: เอส.พี.เอ็น. การพิมพ์.
- สุขฤทัย จันทรทรงกรด. (2558). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. (2565). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565*. สืบค้น 12 ธันวาคม 2565. จาก <https://nonedu2.net>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. (2565). *แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565*. สืบค้น 12 ธันวาคม 2565. จาก <https://nonedu2.net>

- Hallinger & Murphy. (1985). *Work stress and social support*. Reading Massachusetts: Addison-Wesley.
- Hoy & Hoy (2003). *Instructional Leadership A Learning - Centered Guide*. The United States of America. Allyn and Bacon .
- Kaiser S.M. (2000). *Mapping the learning organization : Exploring a model of organizational learning*. [Ph.D. Dissertation]. Louisiana State University, U.S.A.
- Suchman, Edward. (1987). *A Evaluation Research : and Principle and practice in Public Service And Social Action Program*. New York : Pusel Sage Foundation.
- Weber, J. (1996). *Leading the instructional program*. In S. Smith & p. Piele (Eds.). *Schoolleadership*. (pp. 253-278). Eugene, Oregon: Clearinghouse of Educational.